

CLARISSIMO AC SAPIENTISSIMO
C A R O L O B V V A R D O
 CHRISTIANISS. REGIS LVDOVICI IVSTI
 I N SACRO CONSISTORIO CONSILIARIO
 ET ARCHIATRON COMITI.
 MATHVRINVS DENYAV *et* *et* *et*

NATURÆ rerum omnium parenti viderer iniuriam facere, (Vir clarissime) si te tam beneficum continuas in me gratias derivantem continuas etiam non demererer officijs easdemque tibi acceptas non referrem. Nempe, natura est que fuffissimum illum & patrem Oceanum, aquarum abyssum atque eluuiem in maria, freta, sinus, & stagna lacus & fluuios ita partita est, ut aquulas istas omnes ab Oceano derivatas, in eundem resistentes postmodum remittat: natura est que missum à terrâ vaporem ad cælum, à cælo ad terram eundem depluit: Ea est cuius ductu Luna luci expere quidquid luminis à Sole accipit in Solem tanquam in precipuum sue claritatis aurorem refundit. Proinde vniuersam studiorum medicinæ voluptatem & fructum in te tanquam in principem & auspicem illorum, tanquam in facem mihi lumen inardescenscibus studiorum meorum principijs addentem tacito quodam & generali nature instinctu incitatus refundam. Tria enim illa, que in insignibus tuis collucet mentis tue sdera, tribus anime mee inuicemque facultatibus illuxerunt, & solus illud notio lumine semper increfcent inuitat animum meum ut celestibus eius flammis illustratus pergrat maiora sectari & sperare feliciora, omnesque meas operas & cogitationes medicas ad optatum finem deducere. Fave iterum & salutare melioris Mercurij radios inspira quorum splendore recreatus difficultatum omnium tenebras possim dissipare. Sicque hoc certamen Cardinalium serenis ac felicius mihi ardebit.

VALE.

F.M.P.
 1717

QVÆSTIO MEDICA.

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBVS

MANE DISCVTIENDA IN SCHOLIS MEDICORVM.

DIE IOVIS IX. MART.

M. PETRO LE CONTE Doctore Medico moderatore.

An humores febris ab humorum putredine?

800

ROMANI templum febris erexere, nos longè angustius statimus, cor salicet vitæ principium, pulsus, respirationis, caloris & viuifici nectaris fontem, arteriarum *εἰς αἷμα*, quo vigente vigent omnia, languenteque defunctum, intereunte intereunt. Ad eundem angustum, licet angustum, eius templum? minimè, Totum corpus humanum est, omnium præstantissimum, temperatissimum & *τὸ λὸς*; febrilis quippe calor in corde primum accenditur, inde intermedijs spiritibus ac sanguine per totum corpus diffunditur: sicutarum liceat gaudeat consortio, non est tamen ei *ἰσώδης*, sed solus calor, quem alterum non alium à nativo contendimus: licet licet in alijs partibus nonnumquam reperiatur, nō tamen cor primum afficiatur febris nequaquam fuerit, quam ab interno cordis principio promanare non adeo absurdum est: hæc *ἡ δὲ ἐννοεῖται ὅτι καὶ* quoquoersum delata quidquid est in nobis functionum afficit & depravat.

VT tota febris essentia calor est, ita propria illius summæque differentie non ab alio fonte desumuntur; hinc mordax, mitis, vehemens, remissa, lenta, acuta aliæque id genus: & prout modo spiritibus, modo humoribus, modo solidis partibus infixus est triplex fit febris species: Hæctica nullis speciebus, sed triplici gradu distincta, ut tandem fiat *ἐξ ἑσθῆς*, ardente intensior, solidas partes febrium omnium subiectum occupans, Ephemeris & humoralibus sæpius succedens non semper: Ephemera solius vitalis spiritus cum influentis tum insiti propria, omnium leuissima, breuissima, sed spiritu putrefacto quandoque pestilens: humoralis quæ rectè *ἐξ ἑσθῆς* putrida dicitur humoribus insidet, qui putrefacti compositam, eamque confusam vel implicitam, & simplicem, eamque aut intermittentem quotidianam, tertianam, quartanam, (longiores periodos licet raras quin Hippocrates obseruauerit nemo negauerit) aut continuam, nunc symptomaticeam, *φλεγμονώδη τυφώδη, κρυμώδη*, nunc essentialem *συνεχῶς* si sanguis putreat, *συνεχῶς* triplicem si alij humores, pariunt: assiduitatis aut *ἀσθενείας* vnica nobis causa foci varietas.

FEBRIS humoralis humorum ipsorum putredo, non sola effluencia atque *ἐκκρίσις* pro vnica causa continente constitui debet: Est vero putredo proprij & naturalis caloris in vnoquoque humido corruptio, eadem fit ab extranea, id est ambientis, caliditate, hac mixta omnia, etiam elementa, excepto igne, destruuntur, tandemque in finem ac terram resoluuntur; licet non tam verum quàm quotidianum sit eiusmodi putrilagini *ἐγγίνομαι τὰ ἔδα*; eandem frigida calidis, concreta non coagulata, mota quiescit, magna paruis difficilius contrahunt, facilius omnium humores, tardius spiritus quos eadem labe contaminari posse certissimum est.

PUTREDINIS *ὑπαρξιν* causas, attributa magno consensu, & eadem mente Galenus, atque Aristoteles definiunt: omnis ab extraneo calore est; hinc calor qui prius erat animanti familiaris & actionum omnium opifex dum ab illa recedit temperie eas lædit, qui prius coctionis auctor ab alieno auctus auctor est putredinis, cuius frequentissima & promptissima causa *ἀσθενεία*, non tamen vnica; febris licet putridarum proxima quodammodo dici possit, ac propterea minus bellè faciunt, quin omnino febribus putridis nil nisi viscerum, venarum, cutis aut aliarum partium obstructionem tanquam indiuiduam causam obloquuntur, & ingerunt eamque debellandam tanquam ad vnicum hostem confugiunt. Næ illi causarum tum externarum, tum internarum vires ignorant, à quibus calorem peregrinum putredinis parentem in corporibus nostris quandoque suscitari negari non potest.

AN *ὁ μέγιστος* vitæ ortusque sigillum imprimit, nimium omnia dissoluit, generationis & corruptionis, quibus mutuas vices rependit natura, eadem principia, eorum fœtura ac soboles est putredo, cuius gradus & ætate plures; mitioris intermittentes sunt participes, nō foco interiore materia ferueret malè morata aut multiplex; grauioris continet, hermeticeus duplicis succi malitiæ, tritæophyæ crassioris vnus vitio vitam miserè conueliunt, quia tamen remotius à corde ardentium cedunt vehemenciae purpuratæ, pestilentes insigni putredine auraque venenata funestiores sunt, hominemque breuissimo sæpe dierum spatio è viuis tollunt, hinc humores in venis & *σπινθηρὶ δὴν ἐκχυθέντες*, aut eorum putredinem febrium duntaxat malignarum & pestilentium generationi conuenire qui creduntur humorum ipsorum natura, causarum efficientium energia, naturæ artisque operibus refelluntur.

Ergo humores febris ab humorum putredine.

F.M.P.
BIBLIOTHECA

Proponebat Lutetiæ MATHVRINVS DE VAVINDOCINUS, Anno R. S. H. M. DC. XXXIV.

247.